

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2022

Chișinău

Cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, în sumă de 30 de milioane de euro, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2021

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, în sumă de 30 de milioane de euro, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2021.

Prim-ministru

NATALIA GAVRILIȚA

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale

Andrei SPÎNU

Ministrul finanțelor

Dumitru Budianschi

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE**

**pentru ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova
și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea
realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”,
în sumă de 30 de milioane de euro**

Parlamentul Republicii Moldova adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării Proiectului „Eficiența energetică în Republica Moldova”, în sumă de 30 de milioane de euro, semnat la Chișinău la 10 decembrie 2021.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru realizarea prevederilor Acordului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va notifica Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare ratificarea Acordului nominalizat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președintele Parlamentului

Argumentarea necesității ratificării Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării programului “Eficiența energetică în Republica Moldova”

A. Descrierea Acordului

Informații generale. Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului “Eficiența energetică în Republica Moldova” are drept scop contractarea unui împrumut de stat extern în valoare de 30 milioane Euro, în vederea realizării proiectului menționat. Acordul de împrumut este un tratat interstatal încheiat de Republica Moldova reprezentată de Ministerul Finanțelor, termenul de valabilitate a acestuia fiind de 15 ani care include perioada de grație de 4 ani. Acordul de împrumut poate fi reziliat în cazul în care nu se reușește intrarea în vigoare în termen de 180 de zile din data semnării prezentului Acord și poate fi prelungit prin Acord adițional care este parte integrantă a acestuia.

Informații privind conținutul Acordului.

Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării proiectului “Eficiența energetică în Republica Moldova” conține clauze privind suma creditului și procedura de debursare, suma împrumutului, noțiuni, moneda rambursării, rata dobânzii, modalitatea de rambursare, taxa de administrare, angajamentele cu privire la proiect, condițiile de efectivitate, standarde de mediu și sociale, etc.

B. Analiza de impact

Informații generale. În contextul necesității onorării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în domeniul dezvoltării durabile/ eficienței energetice, care presupune mobilizarea resurselor financiare necesare în acest scop, în urma conlucrării și dialogului purtat cu Partenerii de Dezvoltare precum Uniunea Europeană (UE), Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare (BERD) și Banca Europeană pentru Investiții (BEI), a

fost elaborat proiectul „Eficiența Energetică în Republica Moldova” (în continuare - *Proiect*).

Proiectul este orientat spre implementarea unui program național de reabilitare energetică a fondului imobiliar al Republicii Moldova ce cuprinde clădiri publice deținute/administrate de autoritățile publice centrale, cât și locale, care este caracterizat printr-o performanță energetică scăzută, urmare a vechimii construcțiilor cât și a lipsei acute a investițiilor în lucrările de consolidare și sporire a eficienței energetice pe parcursul utilizării lor.

În acest sens, în scopul realizării Proiectului, Republica Moldova a contractat un împrumut în valoare de 30 milioane euro din partea BEI, un alt împrumut în valoare de 30 milioane euro din partea BERD, un grant pentru asistență tehnică în valoare de 2,6 milioane euro din partea Platformei de Investiții pentru Vecinătate a Comisiei Europene (NIP), un grant în valoare de 500 mii euro din partea Fondului fiduciar de asistență tehnică pentru țările Parteneriatului Estic („EPTATF”) și urmează, pe parcursul anului 2022, să mai contracteze un grant pentru investiții capitale în valoare de 12,4 milioane euro din partea NIP. Astfel, bugetul total al Proiectului constituie 75,5 milioane euro, cu o durată de implementare de 4 ani (2022 – 2025).

Principala categorie de beneficiari ai Proiectului vor fi instituțiile publice, și anume instituțiile „guvernamentale” de importanță națională (cele de menire socială, precum sunt spitalele republicane/ de interes național) și instituțiile publice (de importanță socială) de importanță locală/ municipală (grădinițe, școli, spitale municipale și raionale)¹.

Astfel, luând în considerație specificul categoriilor de beneficiari se pledează pentru implementarea Proiectului în două faze, și anume:

¹ Pe parcursul anilor 2019-2020, în coordonare cu Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a fost întocmită o listă scurtă a instituțiilor spitalicești de importanță națională, regională și locală, ce urmează a fi incluse în Proiect

Faza I – cu accent pe instituțiile guvernamentale (spitale), cu un buget aproximativ 45 milioane euro (a fi stabilit cu precizie sporită în primele luni de implementare a Proiectului), cu acoperire egală din partea BERD și BEI;

Faza II – cu accent pe autoritățile administrației publice locale (APL), în limita solicitărilor din partea acestora și a nivelului de îndatorare, în conformitate cu prevederile Legii nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, cu un buget de cca. 30 milioane euro (care ar include toată componenta de grant în vederea sporirii interesului APL pentru Proiect). Este de menționat că pentru faza II resursele financiare acordate APL vor fi recreditate.

Merită a fi menționat, că potențialii beneficiari ai proiectului cât și beneficiile a fi atinse urmare implementării proiectului au fost identificați în urma efectuării de către Banca Europeană pentru Investiții a unui studiu de prefezabilitate a proiectului, în anul 2017.

Cu toate acestea, pe parcursul anului 2022, cu suportul asistenței tehnice oferite de către BEI, în temeiul Acordului de Cooperare dintre Banca Europeană de Investiții, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Agenția pentru Eficiență Energetică și Unitatea consolidată pentru implementarea și monitorizarea proiectelor în domeniul energiei cu privire la asistența tehnică pentru elaborarea și implementarea proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova”, urmează a fi identificați și alți beneficiari finali ai proiectului, în special cei care vor fi finanțați la faza II a proiectului, iar lista finală a beneficiarilor va fi aprobată de Comitetul de coordonare a implementării Proiectului.

Aspectul politic, cultural, social.

Prevederile Acordului de împrumut nu contravin politicii externe promovate de către Republica Moldova. Mai mult ca atât, prevederile și obiectivele Acordului sunt în strictă concordanță cu angajamentele asumate de către țară în cadrul Tratatului de constituire a Comunității Energetice, ratificat prin Legea nr. 117/2009, Acordului de Asociere RM-UE și corespunde obiectivelor Strategiei Energetice a Republicii Moldova până în anul 2030 aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 102/2013”.

Totodată, precizăm că în urma implementării proiectului, cetățenii Republicii Moldova vor avea acces la servicii de calitate și condiții mai bune, având în vedere că principalele categorii de clădiri ce urmează a fi supuse reabilitării sunt cele cu destinație socială. Astfel, doar prin reabilitarea instituțiilor spitalicești incluse în lista scurtă a proiectului, se estimează că anual cca. 250.000 pacienți vor beneficia de servicii de o calitate sporită (având în vedere că intervențiile de eficientizare energetică a unei clădiri presupun asigurarea confortului termic în cadrul edificiului).

Aspectul economic si de mediu.

Prin ratificarea Acordului de împrumut cât și realizarea Proiectului “Eficiența energetică în Republica Moldova”, se vor implementa obiectivele naționale de eficiență energetică stabilite prin Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care transpune Directiva UE/27/2012 cu privire la eficiența energetică, precum și va contribui la onorarea angajamentelor statului asumate în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și a Acordului de Asociere RM-UE.

Totodată, menționăm că obiectivele specifice ale proiectului constau în îmbunătățirea indicatorilor de performanță energetică a clădirilor, axându-se pe îmbunătățirea/reabilitarea anvelopei clădirilor, sistemelor de încălzire, ventilație și aer condiționat, implementarea sistemelor de iluminat, distribuția energiei termice, valorificare a surselor de energie regenerabilă, îmbunătățirea confortului interior al clădirilor, reducerea emisiilor de CO₂, astfel atenuând impactul asupra schimbărilor climatice.

Totodată, la necesitate, va fi luată în considerare și posibilitatea implementării lucrărilor de consolidare a clădirilor (pereți, temelie, etc.) recomandate din motive de siguranță și sănătate.

Proiectul are ca și obiectiv (conform estimărilor) renovarea unei suprafețe de până 1-1,1 milioane m² (în strictă dependență de pachetul de măsuri selectat pentru fiecare clădire și investiția asociată) de spații ale clădirilor publice (ce ar corespunde, estimativ, unei

ponderi de 3-4% din suprafața totală a clădirilor publice), în mare parte instituții spitalicești de importanță națională/ republicană.

Impactul proiectului conform studiului de pre-fezabilitate detaliat (elaborat de BEI):

- Economii de energie electrică – 16,8 GWh/ an (corespunde consumului anual de energie electrică a 16 spitale republicane);
- Economii de energie termică – 55,3 GWh/ an (corespunde consumului anual de energie termică a 4 Spitale republicane);
- Economii monetare – 5,2 milioane euro/ an (care ar putea fi excluse din bugetele instituțiilor publice sau, ar putea fi direcționate de către managementul respectivelor instituții pentru acoperirea unor alte necesități);
- Durata simplă de recuperare a investiției – 15,3 ani.
- Durata de recuperare a investițiilor în condițiile monetizării tuturor beneficiilor oferite de proiectele de eficiență energetică (creșterea veniturilor disponibile, reducerea cheltuielilor pe medicamente, îmbunătățirea condițiilor de confort, taxe și plăți la buget din contul proiectului inclusiv a industriilor implicate în proces, creșterea valorii imobilelor și a durate lor de viață, etc.) – 3,7-4,1 ani²

Aspectul normativ. Prevederile Acordului de împrumut nu contravin prevederilor Constituției Republicii Moldova, Cartei ONU, precum și altor tratate internaționale la care Republica Moldova face parte. Încheierea Acordului este în concordanță cu angajamentele asumate de Republica Moldova în cadrul Tratatului de instituire a Comunității Energetice și ale Acordului de asociere RM-UE.

Aspectul instituțional și organizatoric.

Responsabil de supravegherea/ monitorizarea generală și de asigurarea implementării Proiectului Acordului de împrumut este Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale („MIDR”).

² Durata de recuperare a investițiilor în condițiile monetizării beneficiilor conexe are loc în conformitate cu practica utilizată de statele UE la elaborarea Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung

Proiectul va fi implementat prin intermediul Agenției pentru Eficiență Energetică (AEE) în calitate de („Promotor”), care este autoritate administrativă din subordinea MIDR. De asemenea, menționăm că AEE și Unitatea Consolidată pentru Implementarea și Monitorizarea Proiectelor în domeniul Energetici („UCIPE”) vor face parte din Unitatea de Implementarea de Proiectului („UIP”), o platformă instituită prin ordinul MIDR.

Subsecvent, menționăm că prin ordinul MIDR va fi creat un Comitet de coordonare pentru supravegherea/monitorizarea implementării Proiectului, format din reprezentanți ai MIDR, MF, BEI și BERD, delegației UE la Chișinău, și/sau alții.

Aspectul financiar.

Acordul de împrumut prevede acordarea unui împrumut Republicii Moldova din partea BERD în valoare de 30 milioane euro.

Împrumutatul urmează să achite taxe, impozite și alte impuneri de orice natură, inclusiv accize și taxe de înregistrare, care pot apărea în urma executării sau punerii în aplicare a Acordului de împrumut în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Totodată, statul va suporta orice cheltuieli, inclusiv cheltuieli profesionale, bancare sau de curs, în legătură cu pregătirea, executarea, implementarea Acordului sau a oricărui document conex, în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Ținem să menționăm despre intenția de a scuti proiectul de achitarea taxelor (TVA și alte taxe, inclusiv vamale), prin identificarea modalității legale corespunzătoare, în vederea susținerii eforturilor autorităților locale de a reabilita clădirile obiectivelor sociale pe care le dețin (având în vedere gradul de îndatorare sporit al majorității primăriilor).

Este de precizat că resursele financiare împrumutate vor fi oferite de către BERD în două tranșe (20 MEURO și 10 MEuro), iar condițiile de rambursare și rata dobânzii sunt stabilite a câte 1% pentru fiecare tranșă, inclusiv taxa de angajament (0,5 % pentru fiecare tranșă) cât și comisionul unic *în legătură cu Tranșa 1 - 200 000 EUR (două sute de mii de euro), și în legătură cu Tranșa 2 - 100 000 EUR (o sută de mii de euro).*

Aspectul temporar.

Durata de implementare proiectului „Eficiența Energetică în Republica Moldova”, este planificată pentru perioada anilor 2022-2025, iar termenul de valabilitate a Acordului va fi de până la 15 ani, cu perioada de grație de 4 ani.

Analiza oportunității ratificării:

Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării programului “Eficiența energetică în Republica Moldova” în sumă de 30 milioane Euro, a fost semnat la 10 decembrie 2021, în limba engleză, în două exemplare.

Conform prevederilor secțiunii 6.01. din Acordul de împrumut, drept condiții de intrare în vigoare a Acordului este faptul că Banca a recepționat copiile certificate ale tuturor Autorizațiilor necesare sau potrivite (opinia legală emisă de către Ministerul Justiției) pentru executarea, furnizarea, performanța, valabilitatea și aplicabilitatea acestui Acord, inclusiv confirmarea (notificarea emisă de Ministerul Afacerilor Extene și Integrării Europene) că Parlamentul, a ratificat acest Acord.

Notăm, că Republica Moldova nu a formulat rezerve și declarații la momentul semnării acestui Acord.

În contextul celor evocate, se prezintă a fi oportună ratificarea Acordului de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în vederea realizării programului “Eficiența energetică în Republica Moldova”, în sumă de 30 milioane euro, semnat la 10.12.2021.

Secretar general

Lilia DABIJA